Raadsvoorstel
Openbaar

Onderwerp
Straatnaamgeving Ulpia en Fabrica

Opsteller	Tim Wachelder	**Collegebesluit**	20 april 2021
Programma	Cultuur en Cultureel erfgoed	**Behandeldatum Raad**	14 juli 2021
Portefeuillehouder	N.P. Vergunst	**Status**	Openbaar

Samenvatting
Voorstel om straatnaamgeving vast te stellen voor nieuwe straten en van enkele bestaande straten de geometrie aan te passen in de buurten Ulpia en Fabrica in de woonplaats Nijmegen.

Voorstel
1. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 565131 (bijlage 1) aan de gekleurde openbare ruimtes van het type 'weg' in de buurten Ulpia en Fabrica in de woonplaats Nijmegen de volgende straatnamen te geven: **Fortunastraat**, **Patriastraat, Prikklokstraat, Salusstraat, Silostraat, Slachthuisstraat, Tempelstraat, Thermenplein, Tiende Legioenstraat** en **Ulpiaplein.**
2. Het college te machtigen om de geometrie van de in beslispunt 1 genoemde straten te wijzigen als deze afwijkend worden aangelegd.
3. Het college te machtigen om, indien het vanwege de aard van een toekomstige straat passender is om een ander achtervoegsel te gebruiken, de onder beslispunt 1 genoemde straatnamen hier op aan te passen.
4. De geometrie van de **Laan van Oost-Indië, Lijnbaanstraat, Nina Simonestraat** en **Waalbandijk** aan te passen overeenkomstig de bijgevoegde tekening met nummer 565131 (bijlage 1).

Aanleiding
In het gebied met de projectnaam Waalfront wordt gebouwd en als gevolg hiervan zijn nieuwe straatnamen nodig. Vanwege vergunningverleningen is het wenselijk om in dit voorstel de straatnamen vast te stellen voor de straten waar van bekend is hoe ze gaan lopen. Geïnspireerd door input die de Wijkvereniging Ons Waterkwartier in 2014 heeft aangeleverd en archeologisch advies van het Gemeentelijk Archeologie Bedrijf van de gemeente Nijmegen is het college gekomen tot een selectie van straatnamen in het Waalfront. De straatnamen vallen binnen de thema's Romeins verleden (voor de buurt Ulpia) en Industrieel verleden (voor de buurt Fabrica). Deze thema's en de betreffende buurtnamen zijn in het raadsbesluit van 10 mei 2016 vastgesteld. De voorgestelde straatnamen en wijzigingen in geometrie gelden voor het grootste deel van Ulpia en Fabrica, maar het college zal in een volgend voorstel nog aanvullende straatnamen opnemen. Een deel van de stedenbouwkundige plannen is namelijk nog in ontwikkeling.

Wettelijk kader
Verordening naamgeving en nummering (adressen)

Beoogde impact

Een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen.

Argumenten

1.1 De namen passen binnen de thema's die voor de buurten Ulpia en Fabrica zijn vastgesteld.

1.2 De Fortunastraat, Salusstraat, Tempelstraat, Tiende Legioenstraat, het Thermenplein en het Ulpiaplein verwijzen naar het Romeinse verleden rondom de plek waar nu deze straten worden aangelegd. De Romeinse stad op en bij deze locatie bestond ongeveer tussen 70 en 270 na Christus. Rond het jaar 100 gaf de Romeinse keizer Marcus Ulpius Traianus de nederzetting stadsrechten en de naam Ulpia Noviomagus Batavorum. Noviomagus betekent 'nieuwmarkt' en Ulpia verwijst naar de keizer. De naam Nijmegen is afgeleid van Noviomagus.
De Fortunastraat is genoemd naar de Romeinse godin van het lot. Op het vlakbij gelegen Maasplein hebben archeologen een altaar gevonden dat was gewijd aan Fortuna. Het huidige Maasplein bevindt zich iets ten zuiden van Ulpia en Fabrica, binnen de muren van de historische Romeinse stad.
De Salusstraat verwijst naar een andere Romeinse godin. Salus was de personificatie van de welvaart van het Romeinse imperium en later ook van de keizer. De naam komt voor op een zilveren vingerring die in 1993 op het Maasplein is gevonden. Op de ring staat dat deze door Rusticus van het Nijmeegse gilde van schoenmakers aan Salus is gewijd en geschonken.
De Tempelstraat verwijst naar Romeinse tempels. In Nijmegen-Oud-West zijn daar resten van gevonden.
Het Thermenplein verwijst naar restanten van een Romeins badhuis die gevonden zijn op het terrein van de Honig. Omdat er meerdere badhuizen waren in Nijmegen, maar het in dit geval specifiek om een Romeins badhuis gaat, hebben we gekozen voor de Romeinse term voor een badhuis: Thermen.
Het Ulpiaplein verwijst naar de naam Ulpia Noviomagus Batavorum.
Tiende Legioenstraat. Het Tiende Legioen was gelegerd op de Hunnerberg tussen 71 en 104. Uit stempels op gevonden dakpannen blijkt dat het legioen betrokken was bij de bouw van het eerder genoemde Romeinse badhuis.

1.3 De Patriastraat, Prikklokstraat, Silostraat en Slachthuisstraat verwijzen naar het industrieel verleden rondom de plek waar nu deze straten worden aangelegd.
De Patriastraat verwijst naar een kinderwagen- en stalen kruiwagenfabriek die zich aan de Weurtseweg 44 bevond.
Prikklokstraat. Een prikklok was een systeem om de aanwezigheid van werknemers te registreren. Het werd veel gebruikt in fabrieken.
Silostraat. Deze naam verwijst naar het meest kenmerkende gebouw van het voormalige Honig-complex: de silo met de grote letters die HONIG spellen er op.
Slachthuisstraat. Het slachthuis bevond zich vlakbij de plek waarop deze straat is ingetekend op de kaart. Het is in gebruik geweest van 1900 t/m 2016.

2.1 Op die manier wordt een kloppende geometrie van de straten gerealiseerd.

3.1 Het is wenselijk dat het achtervoegsel van een straat past bij het karakter van de straat.

4.1 De geometrie van de genoemde straten verandert ten opzichte van de bestaande geometrie.

Kanttekeningen

1.3 Hoewel de manier waarop het slachthuis in 2016 verdween niet prettig was, neemt dit niet weg dat deze locatie meer dan honderd jaar een belangrijke functie voor Nijmegen had.
4.1 Als gevolg van deze aanpassingen van geometrie zullen een aantal adressen die tijdelijk aan de Weurtseweg zijn genummerd, hernummerd worden naar adressen aan de verlengde Nina Simonestraat. De vergunninghouders zijn hiervan op de hoogte. Verder zullen ook een aantal adressen op het terrein bij de Honig hernummerd worden, omdat een deel van de Waalbandijk betrokken wordt bij de Laan van Oost-Indië. Daar hebben we de eigenaren over geïnformeerd.

Financiën
De kosten voor deze naamgeving worden gedragen door de ontwikkelaar.

Vervolg
- Dit besluit wordt bekendgemaakt in het gemeenteblad op overheid.nl.
- Daarnaast is er een grote lijst van “afnemers” betreffende naamgeving, zoals de hulpdiensten, PostNL, de NUON en de kaartbeheerders van diverse (stads)plattegronden en navigatiesystemen. Deze worden eveneens geïnformeerd over de besluitvorming.
- Het vervaardigen en aanbrengen van naamborden wordt gerealiseerd volgens de kwaliteitseisen die de Gemeente Nijmegen daarvoor hanteert.

Bijlagen
1. Tekening 565131
2. Conceptbesluit straatnaamgeving Ulpia en Fabrica